

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 16 0 У 000595 19 Увп
Бања Лука, 24.11.2021. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Страхине Ђурковића као предсједника вијећа, Смиљане Мрше и Мерсиде Бјелобрк, као чланова вијећа, уз учешће Мире Мачкић као записничара, у управном спору по тужби Б.Д. из Б.К. (у даљем тексту: тужилац), против акта број ... од 16.11.2018. године, туженог Фонда, у предмету одређивања новог износа старосне пензије, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Приједору број 16 0 У 000595 19 У од 25.4.2019. године, у сједници вијећа одржаној 24.11.2021. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Образложење

Побијаном пресудом одбијена је тужба изјављена против уводно означеног акта туженог, којим је одбијена као неоснована жалба тужиоца изјављена против рјешења Филијале туженог у П. број ... од 20.7.2018. године, којим је одбијен захтјев тужиоца за измјену правоснажног рјешења уз образложење да нису испуњени услови прописани одредбама члана 250 Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“ број 13/02, 87/07, 55/10 и 66/18, у даљем тексту: ЗОУП) јер да рјешењем чија се измјена тражи није неправилно примијењен материјални закон.

Одбијање тужбе суд је образложио ставом да је правилно одбијен захтјев тужиоца за измјену правоснажног рјешења, јер да нису испуњени услови из члана 250 Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“ број 13/02, 87/07, 55/10 и 66/18, у даљем тексту: ЗОУП), с обзиром да приликом доношења рјешења чија се измјена тражи није повријеђено материјално право, да нису испуњени ни услови из члана 176. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“ број 134/11, 82/13 и 103/15, у даљем тексту: ЗПИО), јер је тужиоцу признат посебан стаж за период проведен у Војсци Републике Српске у трајању од 2 мјесеца и 18 дана, али када је у питању одређивање новог износа пензије у смислу одредбе члана 176. став 1. ЗПИО, неопходно је да осигураник накнадно наврши најмање годину дана стажа осигурања, што код тужиоца није случај јер да му је признат посебан стаж. Додаје се да додатно урачунати посебан стаж не утиче ни на испуњеност услова за остваривање права на самосталну старосну пензију према прописима Републике Српске односно Закона о пензијском и инвалидском осигурању који је важио у вријеме подношења захтјева за остваривање права на старосну пензију, а у смислу одредбе

члана 75. тада важећег Закона о пензијском и инвалидском осигурању Републике Српске („Службени гласник РС“ број 32/00 – 110/03).

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев), тужилац побија њену законитост због погрешне примјене закона. Истиче да су оспорени акт и побијана пресуда донијети уз погрешну примјену закона на његову штету, јер да су погрешно примјењене одредбе члана 142., 143. и 176. ЗПИО. Наиме, како додаје, тужиоцу је 2015. године утврђен посебан стаж у двоструком трајању и с обзиром на нову чињеницу утврђивања тог стажа тражио је да се исти урачуна у укупан пензијски стаж и према ново утврђеним чињеницама у смислу члана 143. ЗПИО одреди нови износ самосталне старосне пензије. Према наведеном, сагласан је да се првостепено рјешење измјени у смислу члана 250. ЗОУП, јер да није радио након пензионисања да би му се примјенио члан 142. ЗПИО. Предложио је да се захтјев уважи и побијана пресуда укине и предмет врати на поновни поступак и одлучивање.

У одговору на захтјев тужени је истакао да су наводи захтјева неосновани јер да се у оспореном акту образлаже зашто није могућа примјена члана 143. у вези са чланом 146. ЗПИО, јер да одредбе члана 146. ЗПИО регулишу питање престанка права на пензију у случају када у току коришћења права престану да постоје услови за остваривање права, а чињеница утврђивања посебног стажа не значи и престанак постојања услова. Додаје да је институт поновног одређивања пензије прописан одредбама члана 142. до 144. ЗПИО и према тим одредбама није могућ престанак права због поновног одређивања пензије па се тако ни поновно одређивање пензије не може повезати са чланом 146. ЗПИО како то тврди тужилац. Истиче да је престанак права по захтјеву корисника регулисан одредбама члана 148. ЗПИО па корисник који жели да му престане право из било ког разлога може једноставно да се позове на тај члан (148.). Тужилац неправилно тумачи одредбе члана 143. до 146. ЗПИО и погрешно захтијева да му поновним одређивањем пензије престане право како би касније поднио нови захтјев, али се ради о институтима који се не могу повезивати јер поновно одређивање подразумијева одређивање новог износа пензије, а никако престанак права на пензију. Надаље, да нису испуњени услови за измјену правоснажног рјешења у смислу члана 250. ЗОУП, јер првостепеним рјешењем није неправилно примјењен материјални пропис који је био на снази у вријеме доношења тог рјешења. Предложио је да се захтјев одбије.

Размотривши захтјев, побијану пресуду, одговор на захтјев, и цјелокупне списе предметне управне ствари и овог управног спора на основу одредбе члана 39. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“ број 109/05 и 63/11 - у даљем тексту: ЗУС), овај суд је одлучио као у изреци пресуде из сљедећих разлога:

Из података списка предмета произлази да је тужилац корисник права на сразмјерну старосну пензију са правом на исплату почев од 1.9.2004. године, а према условима прописаним одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“ број 106/05, 71/09 и 118/08) у вези одредаба Споразума о социјалном осигурању између Републике Србије и Босне и Херцеговине, који се примјењује почев од 1.9.2004. године, У вријеме остваривања тог права није било услова да оствари право на самосталну старосну пензију (65 година живота и 20 година стажа осигурања). Међутим, ступањем на снагу ЗПИО (1.1.2012. године), право на старосну пензију се остварује када осигураник наврши 65 година живота и најмање 15

година стажа осигурања. Тужилац је као корисник права на сразмјерну старосну пензију поднио захтјев за измјену правоснажног рјешења сматрајући да је исто за њега неповољно, а у смислу одредбе члана 250. став 2. у вези са ставом 1. ЗОУП. Међутим, измјена правоснажног рјешења подразумијева да је првостепеним рјешењем неправилно примјењен материјални закон, што у конкретном није случај, јер је у току коришћења права измјењен закон и одређени нови услови за остваривање права на старосну пензију. Због чињенице да су измијењени законски услови за остваривање права на самосталну пензију иста се по одредбама члана 143. и 144. у вези са чланом 176. став 1. ЗПИО не може поновно одређивати.

На основу наведеног правилан је став суда у побијаној пресуди да нису испуњени услови да тужилац оствари право на самосталну старосну пензију, јер у току коришћења права нису наступиле нове чињенице на основу којих би се у смислу наведених одредаба ЗПИО могла поново одредити старосна пензија. Измјена закона у току коришћења права се односи на кориснике који то право нису остварили до ступања на снагу ЗПИО, а тужилац је већ остваривао то право од 2004. године.

Из изнијетих разлога по оцјени овог суда у побијаној пресуди нису остварени разлози из одредбе члана 35. став 2. ЗУС, па се захтјев тужиоца одбија на основу члана 40. став 1. ЗУС, јер нису остварени разлози из одредаба члана 10. ЗУС за поништење оспореног акта.

Записничар
Мира Мачкић

Предсједник вијећа
Страхиња Турковић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић